

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**B. Alberti Doctoris Magni ex Ordine Prædicatorum
Episcopi Ratisponensis De Adhærendo Deo Libellvs**

**Johannes <de Castello>
Albertus <Magnus>**

Antverpiae, 1621

Cap. XVI. Prouidentia Dei, qualiter ad omnia se extendat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44148

CAPVT XVI.

Prouidentia Dei, qualiter ad omnia se extendat.

VERVMTAMEN, vt iuxta præfata, sine impedimento, expedite, securè & nudè in Dominum Deum nostrum liberè & tranquillè feramur, coniungamur & vniamur, ei que firmiter adhæreamus, æquanimiter in prosperis & aduersis, in vita siue in morte; opus est, vt cuncta & singula indiscussæ suæ infallibili prouidentia indubiè committamus & certissimè. Nec mirum, cum ipse solus sit qui omnibus dat esse, posse, & operari, id est, substantiam, virtutem, & operationem, speciem, modum, & ordinem in numero, pondere, & mensura. Præsertim cum sicut opus artis præsupponit opus naturæ; ita opus naturæ præsupponit opus Dei creatantis, conseruantis, ordinantis, & administrantis: eò quòd ipsius solius sit infinita potentia, sapientia, bonitas, & essentialis misericordia, iustitia, & veritas, charitasque, immutabilis æter-

nitas & immensitas. Nulla ergo res potest propria virtute subsistere, nec agere, nisi agat in virtute ipsius Dei, scilicet primi mouentis, primi principij, qui est causa omnis actionis, & operatur in omni agente. Quippe quantum ad rationem ordinis pertinet, Deus immediatè omnibus prouidet, & vsque ad vltima singularia. Nihil igitur à maximo vsque ad minimum sempiternam Dei prouidentiam effugit, nec declinat etiam, siue in naturalibus, siue in voluntarijs, siue in casualibus, siue in fortuitis nec de se intentis. Sed nec aliquid Deus facere potest, quin sub ordinem suæ prouidentia cadat; sicut non potest facere aliquid, quod eius operationi non subdatur. Extendit igitur se prouidentia diuina ad omnia & singula, etiam vsque ad hominum cogitata.

1. Pet. 5.

Psal. 54.

Eccli. 2.

Petri 5. Omnem sollicitudinem vestram proicietes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis. Et rursus Propheta: Iacta cogitatum tuum in Domino, & ipse te enutriet. Et Ecclesiastici secundo: Respiciite filij hominum, & scitote, quia nullus sperauit in Domino, & confusus est; perman-
sit

fit in mandatis eius, & derelictus est. Et Dominus ait: Nolite solliciti esse, dicentes: Quid manducabimus? Quidquid ergo, & quantumcumque magnum à Deo sperare possumus, erimus sine dubio accepturi, secundum illud Deuteronomij: Omnem locum quem calcaverit pes vester, vester erit. Quia quantumcumque desiderare quis poterit, tantum est accepturus: & quatenus fiducia pedem porrexerit, eatenus possidebit. Vnde Bernardus: Auctor omnium Deus tantæ abundat visceribus pietatis, ut ad quantumcumque gratiam fiducia sinum extendere poterimus, tantum erimus sine dubio accepturi. Vnde Marci 11. Quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis, & evenient vobis. Porro quantò hæc fiducia in Deum fortior est & instantior, & quantò in Deo cum humilitate & reuerentia se violentiùs erigit; tantò securiùs, & abundantius, & citiùs, quod sperabat, impetrabit ac obrinebit. At verò, si inter hæc propter multitudinem & magnitudinem peccatorum fiducia in Deum se erigere tependo retardat; animaduertat qui huiusmodi est, quòd

58 B. ALBERTI MAGNI
omnia possibilis sunt apud Deum: &
quod vult, necesse est quòd fiat; &
quod non vult, impossibile est vt fiat:
& quòd tam facile est ei, tam innume-
rabilia peccata, quantumcumque enor-
mia, remittere & delere, sicut vnum
peccatum. Et sicut peccator non potest,
quantum in se est, ab innumerabilibus
peccatis surgere, & se ab eis excutere
& absoluere, sic nec ab vno peccato.

2. Cor. 3. Non enim possumus non solùm face-
re, sed nec cogitare bonum à nobis,
quasi ex nobis, sed hoc ex Deo est.
Attamen vtique multò periculosius est,
pluribus irretitum esse peccatis, ceteris
paribus, quàm vno solo: quia nullum
malum impunitum, & cuique peccato
mortali deberur infinita pœna; & hoc
de rigore iustitiæ, eò quòd quodlibet
tale peccatum sit contra Deum, qui est
actu infinitæ reuerentiæ, dignitatis, &
honorificentia. Præterea, secundùm
Apostolum, scit Dominus qui sunt
eius. & impossibile est aliquem illorum
perire, inter quoscumque anfractus &
fluctus errorum, scandalorum, schi-
smatum, persecutionũ, discordiarum,
hæresum, tribulationum, aduersitatum,
atque

DE ADHÆRENDO DEO LIB. 59
atque tentationum qualiumcumque,
eò quòd numerus electorum suorum,
& terminus meritorum sit æternaliter
& immutabiliter ab eo præuisus; in
tantum, vt etiam omnia bona & mala,
propria & aliena, prospera & aduersa
eis cooperentur in bonum; nisi fortè in
hoc quòd gloriosiores & probatiores
appareant in aduersis. Securè ergo &
expeditè cuncta & singula committa-
mus, plena cum fiducia, diuinæ prou-
identia, quæ idcirco permittit mala
qualiacumque qualitercumque fieri: &
bonum est, & benè fit, vt finat ea fieri:
nec fierent nisi permitteret ea fieri: nec
aliter nec plus fieri possunt, nisi in
quantum permittit; quia scit, potest, &
vult ea in melius conuertere & dispo-
nere. Sicut enim eius operatione, om-
nia bona fiunt; sic eius permissione om-
nia mala, bona fiunt: vt certè ex hoc
appareat eius potentia, sapientia, cle-
mentia per reparatorem Christum, mi-
sericordia & iustitia, virtus gratiæ, &
defectus naturæ, pulchritudo vniuersi
comparatione oppositorum, laus bono-
rum, reproborum malitia atque pœna.
Similiter in peccatore conuerso con-

60 B. ALB. MAGNI DE ADHÆR. DEO LIB.
tricio, confessio, & pœnitentia, mansue-
tudo Dei, pietas, & charitas, lausque
eius, & bonitas. Non tamen eis semper
cedit in bonum, qui malè agunt: sed vt
communiter in periculum magnum, &
maximum malum, priuationis scilicet
gratiæ & gloriæ, & incurfionis culpæ
& pœnæ; nonnumquam etiam æternæ,
à qua nos custodiat IESVS CHRISTVS.
Amen.

VITA